

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 276/2011-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. júna 2011 predbežne prerokoval sťažnosť J. B., B., zastúpeného advokátom JUDr. E. Š., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 352/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. mája 2011 doručená a 10. mája 2011 upresnená sťažnosť J. B., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 352/2010 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Z odôvodnenia sťažnosti najmä vyplýva:

«Dolupodpísaný J. B. podávam týmto sťažnosť podľa č. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vo veci porušenia môjho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov upraveného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, postupom Krajského súdu Bratislava, v konaní vedenom pod spis. zn.: 6Co 352/2010, týkajúcom sa určenia neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru.

Dňa 28. 10. 2010 bol sudcom JUDr. A. K. na konajúci súd doručený z Okresného súdu Bratislava I, súdny spis v právnej veci J. B. (sťažovateľ) proti D., a. s., o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru, spis. zn.: 20C 61/2006.

Na konajúcom súde bol uvedený súdny spis zaevidovaný pod spis. zn.: 6Co 352/2010 a pridelený na rozhodnutie senátu pod vedením sudcu JUDr. M. M.

K veci chcem uviesť, že Ústavný súd Slovenskej republiky vydal dňa 23. 09. 2010 pod č. II. 300/2010-31 nález, v ktorom rozhodol, že v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I, bolo porušené právo J. B. (sťažovateľa) na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a bolo mu priznané finančné zadosťučinenie.

K predmetu sporu vedenom pred Okresným súdom Bratislava I uvádzam, že podľa môjho názoru ide v podstate o veľmi jednoduchý právny spor, kde spornou je (meritná) skutočnosť, o ktorej má rozhodnúť súd. Tzn. súd má posúdiť konanie žalovaného – D., a.s., ktorý označil konanie sťažovateľa ako závažné porušenie pracovnej disciplíny podľa ust. § 68 ods. 1 písm. b./ Zákonníka práce. Zamestnávateľ právnu kvalifikáciu skutkovo vymedzil takto: „Odmietnutie zamestnanca podrobiť sa psychologickému a lekárskeho vyšetreniu tak, ako to uložil v rozhodnutí I. B., čo považuje zamestnávateľ za nesplnenie jeho pracovného pokynu ako uloženie pracovnej povinnosti pre zamestnanca vykonávajúceho práce vodiča trolejbusu. Nesplnenie pokynu zamestnávateľa zamestnancom, kvalifikuje zamestnávateľ ako závažné porušenie pracovnej disciplíny“.

V súdnom spise je založené rozhodnutie I. B., ktoré ukladá určitému subjektu (D., a. s.), konkrétnu povinnosť.

Napriek svojej jednoduchosti Okresný súd Bratislava I od 26. 07. 2006 až doteraz vo veci právoplatne nerozhodol. Uvedené skutočnosti sú dôkazom neefektívnosti, zjavnej neodbornosti a neusporiadaných pomerov pretrvávajúcich v našom súdnictve, na ktoré v konečnom dôsledku dopláca radový občan, pretože sa nemôže domôcť spravodlivého rozsudku.

Opätovne zdôrazňujem, že obidva hore uvádzané dôkazy som použil len na ilustráciu, s poukazom na jednoduchosť predmetného právneho sporu.

Ako už vyššie uvádzam spis Okresného súdu Bratislava I, č. k. 20C 61/2006 sa od 28. 10. 2010 nachádza na Krajskom súde Bratislava. Na konajúcom súde od uvedeného termínu až do súčasnej doby nebol vykonaný nijaký efektívny úkon a súd je v konaní absolútne nečinný. Preto som na konajúci súd zaslal dňa 05. 11. 2010 a dňa 14. 02. 2011 písomné žiadosti - upozornenia na konanie bez prietahov a oznámenie, že vo veci už Ústavný súd Slovenskej republiky vydal nález, v ktorom skonštatoval prietahy v konaní. V uvedených písomnostiach som súdu oznámil, že som nezamestnaný a nachádzam sa vo veľmi ťažkej životnej situácii, nakoľko si neviem nájsť prácu s primeraným finančným zadosťučinením.

Konajúci súd na moje písomné podania vôbec nereagoval, vo veci nevykonal žiadne efektívne opatrenia, bol (a je) absolútne nečinný.

V dňoch 30. 03. 2011 a 29. 04. 2011 som v informačnej kancelárii konajúceho súdu zisťoval v akom stave vybavenia sa konanie vedené pod spis. zn.: 6Co 352/2010 nachádza a či boli vykonané nejaké právne úkony. Zo súdneho spisu som zistil, že dňa 04. 01. 2011 došlo k zmene senátu a vec bola pridelená inému senátu, ktorému predsedá sudkyňa JUDr. Š. Ani vymenený senát vo veci nevykonal žiaden efektívny právny úkon.

Z akého dôvodu došlo k výmene senátov som zo súdneho spisu nezistil. Som však presvedčený, že vnútorné (organizačné) problémy panujúce na konajúcom súde, ktoré mali vplyv na výmenu senátov, by nemali byť na ujmu občana, a to najmä na ujmu jeho ústavného práva, ktoré má zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.

Na záver chcem uviesť, že vyššie menované súdy majú dlhodobo problémy s prietahmi v konaniach a tento stav sa im doteraz nepodarilo odstrániť k spokojnosti občanov, t. j. rozhodovať v konaniach bez prietahov.

Návrh na riešenie sťažnosti:

Navrhujem, aby Ústavný súd Slovenskej republiky po predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov svoju sťažnosť prijal na ďalšie konanie podľa § 25 ods. 3 citovaného zákona a aby v konaní vo veci samej vyhovel mojej sťažnosti.

Ďalej navrhujem, aby Ústavný súd Slovenskej republiky po prevzatí tejto sťažnosti prijal opatrenie, v ktorom uloží konajúcemu súdu, aby vo veci okamžite konal bez prieťahov. Mám za to, že takéto opatrenie splní svoj účel a ja nebudem nútený podať sťažnosť na Európsky súd pre ľudské práva. Dôvody na vydanie opatrenia:

- v súdnom spore č. k. 20C 61/2006 už Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol nálezom č. II. ÚS 300/10-31, v ktorom skonštatoval, že bolo porušené právo sťažovateľa na konanie bez prieťahov, stanovisko Európskeho súdu pre ľudské práva, v ktorom sa uvádza, že v sporoch, kde predmetom sporu je obživa občana je potrebné, aby súdy konali bez prieťahov a v zrýchlenom konaní („osobitná rýchlosť“), k tomuto stanovisku pristúpil aj Ústavný súd Slovenskej republiky.

- z dôvodu prieťahov v konaní nebolo v primeranej lehote vo veci právoplatne („konečne“) rozhodnuté, preto nemôžem vykonávať svoje povolanie vodiča trolejbusu a z toho dôvodu som sa dostal do nepriaznivej životnej situácie,

- situácia na konajúcom súde, od ktorého nie je možné očakávať, že bez príkazu Ústavného súdu Slovenskej republiky bude riadne konať a ešte neprehľbi prieťah v konaní.

Od Ústavného súdu Slovenskej republiky požadujem primerané finančné zadostučinenie v sume 6 000,00 EUR (slovom šesťtisíc EUR). Takto uplatnenú sumu primeraného finančného zadostučinenia odôvodňujem tým, že právna neistota, v ktorej sa dlhodobo nachádzam, mi spôsobila nielen materiálnu, ale aj nemateriálnu ujmu, a to nielen mojej osobe, ale aj mojej rodine. Ujma, ktorá mi bola spôsobená je bližšie a podrobne uvedená v odôvodnení v tejto sťažnosti.

Ďalej žiadam, aby mi Ústavný súd Slovenskej republiky uhradil trovy konania / trovy právneho zastúpenia v rozsahu procesných úkonov ako aj ďalších nákladov spojených s uplatňovaním ochrany mojich základných práv na Ústavnom súde Slovenskej republiky v sume 449,66 EUR (slovom štyristo štyridsaťdeväť EUR 66 centov), za dva úkony právnej služby (1 úkon právnej služby 217,42 EUR) a 2x režijný paušál 14,82 EUR (1x režijný paušál 7,41 EUR), podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení zmien a doplnkov.»

Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti a na základe upresnenia tejto sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd sťažnosť prijal na ďalšie konanie a následne nálezom takto rozhodol:

„1. Základné práva J. B., B. upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod spis. zn.: 6Co 352/2010 porušené boli.

2. Krajskému súdu v Bratislave prikazuje, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov, a aby vo veci konal ako nezávislý a nestranný súd.

3. J. B., B. priznáva finančné zadosťučinenie 6 000,00 EUR (slovom šesťtisíc EUR), ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia (nálezu).

4. JUDr. E. Š., advokátovi priznáva trovy konania / trovy právneho zastúpenia 449,66 EUR (slovom štyristoštyridsaťdeväť EUR 66 centov), ktoré je súd povinný zaplatiť na účet advokáta(...) do dvoch mesiacov od tohto rozhodnutia (nálezu).“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenejšej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 117/05, I. ÚS 225/05).

Sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 352/2010.

1. Vychádzajúc z obsahu sťažnosti, ako aj z jej príloh, ústavný súd zistil, že napadnuté konanie sa na krajskom súde začalo 28. októbra 2010. Podľa tvrdenia sťažovateľa na „konajúcom súde od uvedeného termínu až do súčasnej doby nebol vykonaný nijaký efektívny úkon a súd je v konaní absolútne nečinný. Preto som na konajúci súd zaslal dňa 05. 11. 2010 a dňa 14. 02. 2011 písomné žiadosti - upozornenia na konanie bez prieťahov a oznámenie, že vo veci už Ústavný súd Slovenskej republiky vydal nález, v ktorom skonštatoval prieťahy v konaní.“

Ústavný súd predovšetkým poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru (napr. I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, I. ÚS 66/02), podľa ktorej nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez

zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Pojem „zbytočné priet'ahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach judikoval, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01).

Postup krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 352/2010 sa dosiaľ nevyznačuje takou dĺžkou priet'ahov, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy. Sťažovateľom vytýkané obdobie od 28. októbra 2010 do podania tejto ústavnej sťažnosti, teda do 6. mája 2011 (cca šesť mesiacov), hoci nebolo bezvýznamné (už aj vzhľadom na to, že ústavný súd v danej veci pred okresným súdom už vyslovil porušenie označeného základného práva sťažovateľa), ešte nemožno považovať za porušenie práva sťažovateľa garantovaného v citovanom článku ústavy.

S ohľadom na uvedené skutočnosti a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd mohol postup krajského súdu v napadnutom konaní po prípadnom prijatí návrhu (sťažnosti) na ďalšie konanie kvalifikovať ako porušenie základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

2. Okrem uvedeného podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na

konanie pred ním. V nadväznosti na to ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje, aby v prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v konaní pred všeobecným súdom, sťažovateľ preukázal aj využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého má sťažovateľ právo podľa § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej správe súdov“) v spojení s § 6 zákona č. 335/1991 Zb. o súdoch a sudcoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch a sudcoch“), t. j. podanie sťažnosti na prietahy v konaní predsedovi prvostupňového súdu.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 34/98, I. ÚS 16/99, I. ÚS 21/99), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Preto ústavný súd o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky podľa zákona o štátnej správe súdov v spojení so zákonom o súdoch a sudcoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní podľa § 17 ods. 1 zákona o štátnej správe súdov v spojení s § 6 zákona o súdoch a sudcoch naďalej, aj po nadobudnutí účinnosti nového čl. 127 ústavy, zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietáhov (napr. IV. ÚS 153/03). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietáhov a ustanovuje za

také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona].

Keďže zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu vyplýva, že sťažovateľ – ktorý je kvalifikovane právne zastúpený – sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi krajského súdu nepodal (podal žiadosti zákonnému sudcovi) a ani netvrdí, že ju nepodal z dôvodov hodných osobitného zreteľa, a existenciu takýchto dôvodov nemožno vyvodiť ani z obsahu jeho sťažnosti (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde), ústavný súd opierajúc sa o svoju stabilnú judikatúru (napr. IV. ÚS 44/03, II. ÚS 7/04, II. ÚS 107/04) dospel k záveru, že vzhľadom na okolnosti prípadu niet dôvodu predpokladať, že by využitie sťažnosti podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov neumožnilo účinnú ochranu základného práva sťažovateľa priznaného mu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde bolo potrebné jeho sťažnosť odmietnuť aj z dôvodu neprípustnosti.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Ústavný súd nad rámec uvádza, že pokiaľ by v budúcnosti v postupe krajského súdu dochádzalo k zbytočným prietahom v konaní, sťažovateľovi po využití účinných prostriedkov nápravy nič nebráni v tom, aby opätovne podal sťažnosť pre porušenie základných práv a slobôd podľa čl. 127 ústavy.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. júna 2011